

FRANSIZ DİLİ EĞİTİMİ KONULARI

Editör: Dr.Öğr.Üyesi Gizem KÖŞKER

yaz
yayınları

Fransız Dili Eğitimi Konuları

Editör

Dr. Öğr. Üyesi Gizem KÖŞKER

yaz
yayınları

2025

Fransız Dili Eğitimi Konuları

Editör: Dr. Öğr. Üyesi Gizem KÖŞKER

© YAZ Yayınları

Bu kitabın her türlü yayın hakkı Yaz Yayınları'na aittir, tüm hakları saklıdır. Kitabın tamamı ya da bir kısmı 5846 sayılı Kanun'un hükümlerine göre, kitabı yayınlayan firmanın önceden izni alınmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemiyle çoğaltılamaz, yayınlanamaz, depolanamaz.

E_ISBN 978-625-5547-55-2

Mart 2025 – Afyonkarahisar

Dizgi/Mizanpaj: YAZ Yayınları

Kapak Tasarım: YAZ Yayınları

YAZ Yayınları. Yayıncı Sertifika No: 73086

M.İhtisas OSB Mah. 4A Cad. No:3/3
İscehisar/AFYONKARAHİSAR

www.yazyayinlari.com

yazyayinlari@gmail.com

info@yazyayinlari.com

İÇİNDEKİLER

Sektörel Yabancı Dil Öğretimi: Turizm ve Otelcilik Fransızcası.....	1
<i>Gizem KÖŞKER</i>	

Fransızca Yabancı Dil Öğretiminde Edebi Metinler: Kültürel Bir Yaklaşım	21
<i>Zühre YILMAZ GÜNGÖR</i>	

"Bu kitapta yer alan bölümlerde kullanılan kaynakların, görüşlerin, bulguların, sonuçların, tablo, şekil, resim ve her türlü içeriğin sorumluluğu yazar veya yazarlarına ait olup ulusal ve uluslararası telif haklarına konu olabilecek mali ve hukuki sorumluluk da yazarlara aittir."

SEKTÖREL YABANCI DİL ÖĞRETİMİ: TURİZM VE OTELCİLİK FRANSIZCASI

Gizem KÖŞKER¹

1. GİRİŞ

Turizm ve otelcilik sektörü, insanların seyahat ederek farklı bölgelerde konaklama, dinlenme, eğlence ve kültürel deneyimler yaşamalarını sağlayan bir hizmet sektörüdür. Bu sektör, oteller, tatil köyleri, restoranlar, seyahat acenteleri ve rehberlik hizmetleri gibi birçok alt sektörü içerir. Yabancı dil, turizm ve otelcilik sektöründe oldukça önemli bir yer tutar, çünkü bu sektör, dünyanın dört bir yanından gelen turistlere hizmet verir. Yabancı dil bilmek, çalışanların misafirlerle etkili iletişim kurabilmesini sağlar, müşteri memnuniyetini artırır ve işletmelerin uluslararası pazarda rekabet gücünü yükseltir. Ayrıca, kültürel çeşitliliği anlamak ve uygun hizmet sunmak açısından da büyük bir öneme sahiptir. Bu bölümde turizm ve otelcilik alanı çerçevesi sektörel yabancı dilin yeri, önemi ve işlevi ele alınmaktadır. Bu kapsamda Türkiye’de turizm alanında Fransızcanın kullanıldığı yerler ile birlikte Fransız ya da Frankofon turistlerin tercih ettiği turistik yerler ile ilgili bilgiler yer almaktadır. Bölüm sonunda ise sektörel yabancı dil öğretimi süreci ve bu süreçte kullanılabilecek yöntemlerden bahsedilmektedir.

¹ Dr. Öğretim Üyesi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yabancı Diller Eğitimi Bölümü Fransız Dili Eğitimi Anabilim Dalı, gizemkosker@anadolu.edu.tr, 0000-0002-0115-9756.

2. SEKTÖREL YABANCI DİL NEDİR?

Sektör sözcüğü Türk Dil Kurumu Sözlüğü'nde tanımlanmamış önüne yalnızca bölüm, kol, dal, kesim diye karşılık konmuştur. Bu çerçevede sektör bir alan, bir branş, bir disiplindir. Sektörel sözcüğü ise sektör kökünden türemiş ve belli bir alana yönelik, özel alansal anlamına gelmektedir. Nitekim sektörel yabancı dil belirli bir sektör veya iş alanında kullanılan ve o sektöre özel kelime dağarcığına sahip olan yabancı dil becerisini ifade etmektedir. Burada sözü edilen yabancı dil, genel dil bilgisinin ötesine geçen çok daha kapsamlı bir alandır. Bu bağlam içinde kişinin, belirli bir sektördeki teknik terimleri, jargonları, iletişim kurma biçimlerini ve iş yapma pratiğine özgü ifadeleri öğrenmesi beklenmektedir. Örneğin, turizm, mühendislik, hukuk, tıp, ekonomi, teknoloji ve benzeri alanlarda sektörel yabancı dil, profesyonel bir iş yaşamında etkin iletişim için büyük önem taşımaktadır.

Son yıllarda sektörel yabancı dil, özellikle uluslararası ticaretin yaygınlaşması, globalleşen iş dünyası ve çok uluslu şirketlerin artan etkisi ile birlikte daha fazla ihtiyaç duyulan bir alan haline gelmiştir. Birçok şirket, çalışanlarından sadece genel bir yabancı dil bilgisi değil, aynı zamanda sektörlerine özgü dil bilgisi ve iletişim becerileri de talep etmektedir. Çağın ihtiyaçları sonucu ortaya çıkan bu beklentilerin sonucunda sektörel yabancı dilin önemi her geçen gün daha da artmaktadır. Zira tamamen kendi çalışma alanına odaklı şekilde yabancı dil bilmek kişiye meslek hayatında çeşitli avantajlar sunmaktadır. Bu avantajları dört ana grupta toplanmaktadır:

1. İletişim ve İşbirliği: Globalleşen dünyada, iş ilişkilerinin artan şekilde uluslararası boyut kazanması, sektörler arası iletişimin önemi arttırmıştır. Sektörel yabancı dil, yabancı dilin sektöre

özgü terimleri ve ifadeleriyle daha etkili bir iletişim sağlamaktadır.

2. Kariyer Fırsatları: Birçok sektör, özellikle çok uluslu şirketler, çalışanlarının sektörle ilgili teknik dil becerilerine sahip olmasını istemektedir. Bu beceri, iş dünyasında rekabet avantajı sağlamaktadır.
3. Profesyonel İletişim ve Raporlama: Sektörel yabancı dil, toplantılarda, yazılı raporlarda ve iş görüşmelerinde etkin bir şekilde kullanılmaktadır. Teknik terimler ve jargonun doğru kullanımı, profesyonel iş dünyasında hatasız ve anlaşılır bir iletişimi mümkün kılmaktadır.
4. Hedef Kitleye Ulaşma: Yabancı dil bilgisi, iş yaparken global hedef kitlelere ulaşmayı kolaylaştırmaktadır. Bu, özellikle ticaret ve dış ticaret yapan şirketler için büyük bir avantaj sunmaktadır.

3. TURİZM ALANINDA YABANCI DİLİN YERİ VE ÖNEMİ

Kökeni Fransızca olan turizm kelimesi için Türk Dil Kurumu Sözlüğü'nde iki farklı tanıma yer verilmektedir. 1. Dinlenme, eğlenme, görme, tanıma vb. amaçlarla yapılan gezi. 2. Bir ülkeye veya bir bölgeye turist çekmek için alınan ekonomik, kültürel, teknik önlemlerin, yapılan çalışmaların tümü. Bu tanımlardan turizm alanının oldukça geniş kapsamlı ve işlevsel bir alan olduğu anlaşılmaktadır.

Turizm sektörü dünya genelinde ekonomik büyüme sağlayan ve ülkeler arası kültürel etkileşimi destekleyen önemli bir alandır. Turizm faaliyetleri, çeşitli kültürlerin bir araya geldiği, farklı coğrafyalardan gelen insanları birleştiren bir platform oluşturmaktadır. Bu bağlamda, turizmde yabancı dil bilgisi büyük bir öneme sahiptir. Meslek yükseköğretim kurumlarının

turizm programlarında verilen eğitim, bireyleri turizm sektörüne hazırlamayı ve onları sektörün beklentilerine cevap verecek bilgi ve beceriler ile donatarak turizm sektörüne kazandırmayı amaçlamaktadır. Yabancı dil bilgisi, bu becerilerin en önemlileri arasında yer almaktadır, çünkü turizm bireysel iletişimin yoğun olduğu bir sektördür. Turizm profesyonelleri için yabancı dil, sadece bir iletişim aracı olmanın ötesinde, aynı zamanda müşteri memnuniyetini artırmak, hizmet kalitesini yükseltmek ve sektördeki rekabet gücünü sağlamak için kritik bir faktördür. Turizm sektöründe yabancı dilin yeri ve işlevi aşağıdaki başlıklar altında incelenebilir:

3.1. Turizmde Yabancı Dilin Temel Rolü

Turizm, doğası gereği küresel bir sektördür ve farklı kültürlerden gelen insanların etkileşime girdiği bir alanı ifade etmektedir. Dünya çapında her yıl milyonlarca turist farklı destinasyonları ziyaret etmekte ve bu süreçte yerel işletmelerle, otellerle, tur rehberleriyle ve seyahat acenteleriyle etkileşime girmektedir. Bu etkileşimlerin sorunsuz bir şekilde gerçekleşmesi için yabancı dil bilgisi hayati öneme sahiptir.

Örneğin:

- Bir otelde resepsiyonist olarak çalışan bir kişi, turistlerin rezervasyonlarını almak, onları odaya yerleştirmek, hizmetlerle ilgili soruları cevaplamak ve çeşitli yönlendirmeler yapmak için bir yabancı dil bilgisine sahip olmalıdır.
- Tur rehberleri, turistlere tarihi ve kültürel bilgileri aktarırken, genellikle en az bir yabancı dil kullanmak zorundadır. Yabancı turistlerle sağlıklı bir iletişim, tur deneyiminin kalitesini doğrudan etkilemektedir.

3.2. Müşteri Memnuniyeti ve İletişim

Turizm sektöründe müşteri memnuniyeti, işletmelerin başarısında en belirleyici faktörlerden biridir. Yabancı dil bilgisi, turizm profesyonellerinin farklı dillerdeki turistlerle etkili iletişim kurmasına olanak tanımaktadır. Müşteri memnuniyetini sağlamak için turistlerin kendilerini rahat hissetmeleri, istek ve ihtiyaçlarını doğru bir şekilde ifade edebilmeleri gerekmektedir. Bu da dil bariyerinin ortadan kaldırılmasına ve etkili bir hizmet sunulmasına bağlıdır.

Örneğin:

- Bir seyahat acentesi çalışanı, yabancı dil bilgisi sayesinde bir Fransız, Alman veya Çinli turistin tatil planlarıyla ilgili taleplerini doğru bir şekilde anlayıp onlara en uygun tatil paketini sunabilir.
- Bir otel çalışanı, otelin sunduğu olanaklar hakkında bilgi verirken, turistlerin dilini bilmesi durumunda daha rahat ve anlaşılır bir şekilde yardımcı olabilir. Özellikle, restoran menülerinde yer alan yemek isimlerini herhangi bir karışıklığa mahal vermeden aktarmak için tesisin sunduğu aktiviteleri anlatırken yabancı dil bilgisi önemlidir.

3.3. Kültürel Farkındalık ve İletişimde Empati

Turizm, farklı kültürlerin buluştuğu ve etkileşime girdiği bir sektördür. Yabancı dil bilmek, aynı zamanda kültürel farkındalığı artırmakta ve turistlerin kültürüne olan saygıyı geliştirmektedir. Dil, bir kültürün en önemli yapı taşlarından biridir; dolayısıyla dil bilgisi, turizm profesyonellerinin o kültüre uygun bir şekilde hizmet sunmalarını sağlamaktadır.

Örneğin:

- Bir turizm rehberi, Fransızca, İspanyolca veya Japonca gibi dillerde turlar düzenleyerek, turistlere kendi

dillerinde daha samimi ve anlaşılır bir deneyim sunabilir. Bu da turistin memnuniyetini ve geri dönüş oranlarını artırmaktadır.

- Otel işletmeciliğinde, özellikle misafirlerin konforunu sağlamak için yabancı dil bilgisinden yararlanılabilir. Bir Çinli turist oteldeki yemek alışkanlıkları, geleneksel yemek kültürü ve özel gereksinimlerini anlayabilmek için Çin kültürüne dair bilgi sahibi olmak gerekebilir.

3.4. Turizmde Yabancı Dil ve Pazarlama

Turizm sektörü, aynı zamanda global bir pazarlama faaliyetidir. Turizm işletmeleri, farklı coğrafyalardan gelen müşterilerine ulaşabilmek için dijital medya, broşürler, web siteleri ve sosyal medya gibi çeşitli araçları kullanmaktadır. Bu platformlar üzerinde etkili bir şekilde iletişim kurmak ve yabancı turistlere yönelik pazarlama stratejileri geliştirmek için yabancı dil bilgisi önemli bir avantaj sağlamaktadır.

Örneğin:

- Bir otel, İngilizce, Fransızca ve Rusça dillerinde internet sitesi açarak, farklı ülkelerden gelen turistlere yönelik hizmetlerini tanıtır ve rezervasyon alabilir.
- Seyahat acenteleri, farklı dillerde broşürler ve pazarlama materyalleri hazırlayarak daha geniş bir müşteri kitlesine hitap edebilir.

3.5. Uluslararası İşbirlikleri ve Turizm Endüstrisinin Büyümesi

Turizm sektörü, yalnızca yerel işletmelerin değil, aynı zamanda global oyuncuların da faaliyet gösterdiği bir alandır. Yabancı dil, özellikle turizm endüstrisinde iş birliklerinin ve ilişkilerin geliştirilmesinde kritik bir rol oynamaktadır. Uluslararası oteller zincirleri, seyahat acenteleri, hava yolu

şirketleri ve tur operatörleri, yabancı dil bilgisi sayesinde iş ilişkilerini daha sağlıklı bir şekilde sürdürebilirler.

Örneğin:

- Bir seyahat acentesi, yurtdışındaki partnerleriyle İngilizce veya Fransızca dilinde iletişim kurarak yeni tur paketleri oluşturabilir ve bunları global pazarda tanıtabilir.
- Uluslararası otel zincirlerinde çalışan bir yönetici, farklı dillerdeki müşteri taleplerini daha iyi anlayabilir ve çeşitli dil seçenekleri sunarak otelin pazarlama stratejilerini genişletebilir.

3.6. Sektördeki Rekabet Avantajı

Turizm sektörü, dünya genelinde oldukça rekabetçi bir alandır. Yabancı dil bilmek, bir işletmeye veya çalışanına büyük bir rekabet avantajı sağlamaktadır. Turistlerin doğru bir şekilde yönlendirilmesi, onların ihtiyaçlarının karşılanması ve kültürel anlayışa dayalı bir hizmet sunulması, rakip işletmelerin önüne geçmek için önemli faktörlerdir.

Örneğin;

- Bir otel, Fransızca ve İngilizce konuşan turistlere hitap edebilmek için, bu dillerde hizmet verecek personel istihdam edebilir ve böylece daha fazla müşteri çekebilir.
- Bir turizm acentesi, yalnızca yerel pazara hitap etmek yerine, yabancı dillerde de hizmet vererek küresel turistlere ulaşabilir ve daha geniş bir müşteri kitlesi elde edebilir.

Turizmde yabancı dilin önemi, yalnızca turistlerle etkili iletişim kurmakla sınırlı değildir; aynı zamanda müşteri memnuniyeti, kültürel anlayış, pazarlama stratejileri, uluslararası işbirlikleri ve sektördeki rekabet gücü gibi birçok farklı alanda da etkili bir rol oynamaktadır. Globalleşen dünyada turizm sektörü,

dil engelini aşabilen işletmelerin daha başarılı olduğu bir alandır. Bu nedenle, turizm profesyonellerinin ve işletmelerinin yabancı dil bilgisi, hem bireysel başarı hem de sektörel büyüme açısından kritik bir faktördür. Yabancı dil bilmek, yalnızca bir beceri değil, aynı zamanda turizmin geleceğine yönelik önemli bir yatırımdır.

4. TURİZM ALANINDA FRANSIZCANIN YERİ

Fransızca, dünya çapında uluslararası bir dil olmanın yanı sıra, özellikle Avrupa'da yaygın olarak konuşulan ve turizm sektöründe önemli bir rol oynayan dillerden biridir. Fransa, turizm açısından dünyanın en çok turist çeken ülkelerinden biridir ve Fransızca, yalnızca Fransa'dan gelen turistlerle sınırlı kalmayıp, Fransızca konuşan diğer ülkelerden (Belçika, İsviçre, Kanada, Afrika ülkeleri gibi) gelen turistler için de önemli bir iletişim dili olmuştur. Ayrıca, Fransızca'nın dünya çapında diplomasi, kültür ve sanat gibi alanlarda da etkili olması, turizm sektöründeki önemini artıran diğer faktörlerdendir.

Türkiye, turizm açısından önemli destinasyonlardan biri olup, Fransızca konuşan turistleri cezbetmek adına büyük bir potansiyele sahiptir. Fransız turistlerin Türkiye'ye olan ilgisi, özellikle tarihi, kültürel ve doğal güzelliklerin yanı sıra Türkiye'nin sunduğu misafirperverlik ile daha da artmaktadır.

4.1. Fransızca ve Turizmdeki Rolü

Fransızca, Türk turizm sektöründe önemli bir yabancı dil olarak kabul edilmektedir. Fransız turistler, özellikle tarih, kültür ve doğa turizmi gibi alanlarda Türkiye'yi tercih etmektedir. Ayrıca, Fransızca, yalnızca Fransız turistlerin değil, Fransızca konuşan diğer ülkelerden gelen turistlerin de iletişim dili olduğu için Türkiye'deki birçok turizm işletmesinde Fransızca bilmek, önemli bir avantaj sağlamaktadır.

- Fransız turistlerin Türkiye'ye ilgisi her yıl artmaktadır. 2022 yılı itibarıyla, Türkiye'ye gelen turist sayısı içinde Fransız turistlerin oranı önemli bir yer tutmaktadır. Türkiye, Fransa'nın yakın bir tatil destinasyonu olması nedeniyle, Fransız turistler için cazip bir seçenek sunmaktadır.
- Fransızca, kültürel ve tarihsel bağlamda da önemlidir. Fransızlar, tarihî miras, arkeolojik alanlar, sanat galerileri ve müzeler gibi mekanları sıklıkla ziyaret etmektedir. Ayrıca, Fransa ve Türkiye arasındaki kültürel ilişkiler, Fransız turistlerin Türkiye'ye olan ilgisini artırmaktadır.
- Fransızca konuşan diğer turistler: Fransa dışında, Belçika, İsviçre, Kanada, Lüksemburg ve Afrika'daki Fransızca konuşan ülkelerden gelen turistler de Türkiye'yi tercih etmektedir. Bu nedenle, Fransızca bilmek, Türk turizm sektörü için önemli bir dil becerisidir.

4.2. Fransız Turistlerin Türkiye'yi Ziyaret Etme Nedenleri

Fransız turistlerin Türkiye'yi tercih etmelerinin birkaç önemli nedeni vardır:

- Zengin kültürel miras: Türkiye, Fransız turistler için tarihi ve kültürel açıdan çok çekici bir destinasyondur. İstanbul'daki Ayasofya, Topkapı Sarayı, Kapalıçarşı, Efes Antik Kenti, Pamukkale Travertenleri gibi önemli tarihi ve kültürel miras alanları, Fransız turistlerin ilgisini çekmektedir.
- Doğal güzellikler: Türkiye'nin doğal güzellikleri, Fransız turistler için bir diğer cezbedici faktördür. Antalya, Bodrum, Çeşme, Fethiye ve Marmaris gibi bölgelerdeki plajlar ve doğa ile iç içe tatil imkanları, Fransızların sıklıkla tercih ettiği mekanlar arasında yer almaktadır.

- Lezzetli mutfak: Türk mutfağının dünya çapındaki ünü, Fransız turistlerin Türkiye'yi ziyaret etme sebeplerinden biridir. Ayrıca, Fransa ve Türkiye arasındaki gastronomik ilişkiler de bu ilgiyi artırmaktadır.
- Ulaşım kolaylığı: Türkiye, Fransa'dan uçakla kolayca ulaşılabilen bir ülke olup, özellikle İstanbul ve Antalya gibi şehirler Fransız turistlerin ilgisini çekmektedir.

4.3. Türkiye'deki Fransızca Konuşulan Bölgeler

Fransızca, Türkiye'de genellikle turizm sektöründe, özellikle büyük şehirlerde ve turistik bölgelerde yaygın olarak kullanılmaktadır. Fransızca konuşulan başlıca bölgeler şunlardır:

1. İstanbul

İstanbul, Fransız turistlerin Türkiye'ye gelmeden önce akıllarına gelen ilk şehirlerden biridir. Bu büyük metropol, tarihi ve kültürel zenginlikleriyle öne çıkmaktadır. Özellikle, Galata, Beyoğlu, Sultanahmet gibi bölgeler Fransız turistler tarafından sıkça ziyaret edilmektedir. İstanbul'daki oteller, restoranlar ve turistik mekanlarda Fransızca bilmek, turistlerle etkili iletişim kurmayı sağlamaktadır.

- Tarihi yerler: Ayasofya, Topkapı Sarayı, Sultanahmet Camii, Kapalıçarşı, Dolmabahçe Sarayı gibi mekanlar Fransız turistlerin ilgisini çekmektedir.
- Fransızca konuşan tur rehberleri: Fransızca konuşan turistler için İstanbul'da Fransızca rehberlik hizmetleri sunan birçok tur şirketi bulunmaktadır.

2. Antalya

Antalya, Fransız turistler için popüler bir tatil destinasyonudur. Antalya'nın ünlü Lara ve Konyaaltı plajları, Fransız turistlerin en çok tercih ettiği tatil yerlerindendir. Ayrıca,

Antalya şehir merkezindeki oteller, restoranlar ve alışveriş merkezlerinde Fransızca konuşan personel bulunmaktadır.

- Antalya'nın çevresindeki antik kalıntılar ve doğal güzellikler: Perge, Aspendos ve Termessos gibi antik kentler Fransız turistler tarafından sıkça ziyaret edilmektedir.
- Fransız tatil köyleri: Antalya'da Fransız turistlere yönelik özel tatil köyleri ve oteller de mevcuttur.

3. Bodrum

Bodrum, Türkiye'nin en popüler tatil beldelerinden biri olup, Fransız turistlerin sıklıkla tercih ettiği bir tatil merkezidir. Bodrum'un güzel koyları, tarihi kalıntıları, lüks otelleri ve eğlence hayatı, Fransız turistlerin ilgisini çekmektedir. Bodrum'da Fransızca bilen turizm profesyonelleri ve otel çalışanları yaygındır.

- Bodrum Kalesi, Antik Tiyatro ve Mausoleum gibi tarihi yerler, Fransız turistlerin ilgisini çekmektedir.

4. Çeşme

Çeşme, Ege Bölgesi'nin popüler bir tatil beldesidir ve Fransız turistlerin sıkça tercih ettiği bölgeler arasında yer almaktadır. Çeşme'nin sakin plajları, deniz sporları ve termal otelleri Fransız turistler için cazip seçenekler sunmaktadır. Çeşme'deki otellerde Fransızca bilen personel sıkça yer almaktadır.

- Ilıca Plajı ve Alaçatı gibi yerler, Fransız turistlerin favori destinasyonları arasındadır.

5. Fethiye ve Marmaris

Fethiye ve Marmaris gibi Ege kıyılarındaki bölgeler de Fransız turistlerin ilgi gösterdiği tatil destinasyonlarıdır. Özellikle Fethiye'deki Ölüdeniz, Fransızlar için popüler bir doğa

harikasıdır. Marmaris'teki oteller ve tatil köylerinde de Fransızca bilmek önemli bir avantaj sağlamaktadır.

Fransızca, turizm sektöründe Türkiye'nin önemli dillerinden biri olarak öne çıkmaktadır. Türkiye, Fransız turistler için tarihi ve kültürel zenginlikleri, doğal güzellikleri ve misafirperverliği ile cazip bir destinasyon olmayı sürdürmektedir. Özellikle İstanbul, Antalya, Bodrum, Çeşme ve Fethiye gibi turistik bölgelerde Fransız turistlerin sayısı her geçen yıl artmaktadır. Bu nedenle, turizm sektöründe Fransızca bilgisi, müşteri memnuniyetini artırmak ve turizmdeki rekabetçi avantajı sağlamak için kritik bir öneme sahiptir.

5. SEKTÖREL YABANCI DİL ÖĞRETİMİ

Sektörel yabancı dil öğretimi, dil öğretiminde gelenekselleşmiş klasik metotlarının ötesine geçmekte ve daha özel ve sistematik bir yaklaşımla ele alınmaktadır. Bu tür dil öğretimi, sadece dil bilgisi değil, aynı zamanda sektörle ilgili terminoloji, yazışma biçimleri, iş görüşmeleri ve kültürel farklılıkları da kapsamaktadır. Sektörel yabancı dil öğretimi, genellikle şu adımlar üzerinden planlanmaktadır:

5.1. İhtiyaç Analizi ve Hedef Belirleme

Sektörel dil öğretimine başlamadan önce, öğretilecek kişilerin sektördeki rolü, ihtiyaçları ve hedefleri net bir şekilde belirlenmelidir. İhtiyaçları belirlemek amacıyla kullanılan ihtiyaç analizi ise; bir kurumun örgütsel hedeflerine ulaşmasını sağlamak için gerekli bilgi ve becerileri belirleme ayrıca açık ya da gizli öğrenme ve performans açıklarının nasıl kapatılacağına karar verme sürecidir (Barbazette, 2006; Brinkerhoff & Gill, 1994). Bu adımda dikkat edilmesi gereken unsurlar şunlardır:

- Hedef kitle: Dil öğrencisinin seviyesini (başlangıç, orta, ileri) net şekilde belirlemek gerekmektedir.

- Sektörel odak: Hangi sektörde eğitim verileceği (tıp, mühendislik, hukuk vb.) belirlemek gerekmektedir.
- Kullanılacak dil: İletişim dilini belirlemek gerekmektedir. Bu dil İngilizce, Almanca, Fransızca gibi bir yabancı dil olabilir.

5.2. Sektörel Terimler ve Jargonların Öğretilmesi

Sektörel dilin temeli, sektöre özgü teknik terimlerin öğrenilmesidir. Öğrenciler, kendi sektörlerine ait özel kelimeleri, kısaltmaları ve jargonları öğrenmektedir. Fransızca kökenli olan jargon kelimesi Türk Dil Kurumu Sözlüğü'nde aynı meslek veya topluluktaki insanların ortak dilden ayrı olarak kullandıkları özel dil veya söz dağarcığı olarak tanımlanmaktadır. Çalışma alanına yönelik terim ve jargon öğretimi genellikle ders kitapları, sektörel makaleler, raporlar, iş yazışmaları ve vaka analizleri üzerinden yapılmaktadır.

Örneğin,

- Finans sektöründe yabancı dil öğretiyorsanız, finansal terimler, muhasebe dili, yatırım kavramları, ticaret ve borç-likidite yönetimi gibi konularda özel terimler öğretilmektedir.
- Tıp sektöründe anatomi, tedavi yöntemleri, ilaçlar ve hasta bakımıyla ilgili terimler öğrenilmektedir.

5.3. İş İletişimi ve Yazılı İletişim Becerilerinin Geliştirilmesi

Sektörel yabancı dil öğretiminde sadece konuşma becerileri değil, aynı zamanda yazılı iletişim becerileri de geliştirilmektedir. Yazılı iletişim becerileri e-posta yazma, rapor hazırlama, sözleşme metinleri, teklif yazıları gibi yazılı belgelerin hazırlanması aşamasında gerekmektedir. Sektöre yabancı dil öğretimi sürecinde öğrenciler, çalışma alanlarına özgü dil ve

format kullanarak etkin bir şekilde yazılı iletişim kurma becerisi kazanmaktadır.

Örneğin, öğrenciler hukuk sektöründe yazılı metinler, yasalar, yönetmelikler ve dava dilekçeleri üzerine odaklanabilir veya mühendislik alanında teknik raporlar, mühendislik çizimleri, kullanıcı kılavuzları gibi materyaller üzerinde pratik yapabilir.

5.4. Okuma ve Dinleme Becerilerinin Geliştirilmesi

Sektörel dilde okuma ve dinleme becerileri, öğrencilere sadece metinleri anlamayı değil, aynı zamanda sektörel konuşmaları, seminerleri ve video materyalleri anlamayı öğretmektedir. Bu beceriler, profesyonel toplantılarda, konferanslarda veya iş mülakatlarında etkin olabilmek için kritik öneme sahiptir.

Öğrenciler, sektöre ait makaleleri okuyarak ve sektörel videoları dinleyerek gerçek yaşamda karşılaşacakları dil kullanımına alışmaktadır. Özellikle sektöre dair haberler, raporlar, analizler ve müşteri görüşmeleri gibi içerikler öğrencilerin hedef dildeki kelime dağarcığını genişletmektedir.

Görüldüğü gibi sektörel yabancı dil eğitimi sürecinde yazma, konuşma, dinleme ve okuma olmak üzere dört temel dil becerisinin de gelişimi sağlanmaktadır. Tüm beceriler çalışma alanında var olan gerçek uygulamalar üzerinden pratiklerle desteklenmektedir.

5.5. Rol Oyunları ve Uygulamalı Eğitim

Sektörel yabancı dil öğretiminde, dil öğrencilerine iş dünyasında karşılaşacakları durumlardaki konuşma pratiği yaptırmak son derece faydalıdır. Rol oyunları, öğrencilerin gerçek hayatta karşılaşacakları senaryolar üzerinde çalışarak dil becerilerini geliştirmektedir.

Örneğin;

- Bir iş görüşmesi yapma.
- Bir müşteri ile telefon görüşmesi gerçekleştirme.
- Bir toplantıya katılma ve görüş sunma.
- Teknik bir sunum yapma.

5.6. Kültürel Farklılıklar ve İş Etiği

Sektörel yabancı dil öğretiminin önemli bir parçası da dil öğrencilerinin kültürel farklılıkları ve iş etiklerini anlamasıdır. Farklı kültürlerden gelen iş arkadaşları ve müşterilerle doğru iletişim kurabilmek için, uluslararası iş dünyasındaki kültürel normlar ve davranış biçimleri hakkında bilgi verilmelidir. Zira dil yalnızca bir kültür ürünü değil, aynı zamanda bir kültür aracıdır. 21. yüzyılın eğitim anlayışı ve arayışlarında öne çıkan temel kavramların başında çok dillilik ve çok kültürlülük dikkat çekmektedir (Pretceille, 1999:94-95).

Örneğin, bazı kültürlerde doğrudan iletişim tercih edilirken, diğerlerinde daha dolaylı ifadeler kullanılabilir. Bu tür kültürel farklılıkların farkında olmak, sektörel yabancı dil eğitiminde öğrencilere büyük avantaj sağlamaktadır.

6. SEKTÖREL YABANCI DİL ÖĞRETİMİDE KULLANILABİLECEK YÖNTEMLER

Günümüz dünyasının sunduğu bilişim ve teknolojik gelişmeler sayesinde var olan olanaklar bir çok alanda olduğu gibi sektörel yabancı dil öğretimi/ öğrenimi sürecinde de zengin bir çeşitlilik sağlamaktadır. Bu sayede kişiler bireysel özelliklerine göre kendileri için en uygun araç veya yöntemleri seçme olanağına sahiptir. Sektörel yabancı dilin öğrenilmesinde kullanılabilecek yöntemler aşağıda verilmiştir:

1. Ders Kitapları ve Online Kaynaklar: Sektöre özgü ders kitapları ve online kaynaklar kullanılarak öğrenciler sektörel dilin temellerini öğrenebilir.
2. Dil Uygulamaları ve Yazılımlar: Dil öğrenme uygulamaları (Duolingo, Babbel vb.) veya sektöre özel uygulamalar kullanılarak daha interaktif bir öğrenme süreci sağlanabilir.
3. Seminerler ve Webinarlar: Sektörel dil becerilerini geliştirmek için seminer ve webinarlara katılım teşvik edilmelidir.
4. Ekip Çalışmaları ve Grup Çalışmaları: Öğrencilerin sektörel dilde iletişim kurmayı öğrenmesi için ekip/grup çalışmaları yapılabilir.
5. Dil Değişim Programları: Yabancı ülkelerdeki dil değişim programları, öğrencilerin gerçek dünyada sektörel dil pratiği yapmalarını sağlayabilir.

Sektörel yabancı dil, globalleşen iş dünyasında iş hayatında başarılı olabilmek için büyük önem taşımaktadır. Bu dil, genel yabancı dil bilgisi ile sınırlı kalmamaktadır; aynı zamanda spesifik bir sektördeki teknik dilin öğrenilmesini, iletişim becerilerinin geliştirilmesini ve kültürel farkındalığın artırılmasını sağlamaktadır. Sektörel yabancı dil öğretimi, iş dünyasında profesyonel başarıyı destekleyen önemli bir beceri alanıdır. O halde bu becerinin sadece dil bilmekle kalmayıp aynı zamanda sektörel jargon ve iş etiği konusunda da bilgi sahibi olmayı gerektirdiğinin bir kez daha altı çizilmelidir.

7. SONUÇ

Turizm ve otelcilik sektörü, küresel platformda hizmet verdiği için çok kültürlü bir sektördür. Çok kültürlülük ve kültürlerarası etkileşim aynı zamanda bu sektöre dinamik bir boyut kazandırmaktadır. Turizm ve otelcilikte faaliyet gösteren

profesyonellerin başarılarını sürdürebilmeleri sadece yerel/lokal müşteri kitlesine hitap etmekle yeterli değildir. Bu başarının devamı ve sürekliliği dünya çapında farklı kültürlerden gelen misafirlere de kaliteli hizmet sunabilmelerine bağlıdır. Bu bağlamda yabancı dil bilgisi, sektördeki profesyoneller için büyük bir avantaj sağlamaktadır. Özellikle günümüzün globalleşen dünyasında, yabancı dil bilmenin turizm ve otelcilik alanındaki rolü geçmişe oranla daha da önemli hale gelmiştir.

Turizm sektörü aynı zamanda kültürel bir alışveriş anlamına gelmektedir. Bu çerçevede yabancı dil bilmek, alanda çalışanların farklı kültürleri daha yakından tanınmasına ve iyi anlamasına yardımcı olmaktadır. Bu durum da misafirlerle (turistlerle) daha etkili bir ilişki kurulmasını sağlamaktadır. Nitekim dil, yalnızca bir iletişim aracı değil aynı zamanda bir kültürün taşıyıcısıdır. Dil öğrenmek, bir kişinin o kültüre ait alışkanlıklar, gelenekler ve değerler hakkında da bilgi sahibi olmasını sağlayarak farklı bir toplumun keşfedilmesi imkanını sunmaktadır.

Küresel ölçekte aktif olan turizm ve otelcilik sektörü içinde rekabet bulunduran bir sektördür. Yabancı dil bilmek bu açıdan sektördeki profesyonellere diğer adaylara kıyasla büyük bir avantaj sunmaktadır. Birçok otel, restoran, turizm acentesi ve seyahat şirketi, yabancı dil bilen elemanlara öncelik vermektedir. Bu öncelik kariyer gelişimi açısından önemli bir fırsat yaratmaktadır.

Son yıllarda dijitalleşme ve teknoloji, turizm ve otelcilik sektörünü değiştirmiş ve günümüzdeki haline dönüştürmüştür. İnternet üzerinden yapılan rezervasyonlar, online müşteri hizmetleri ve dijital pazarlama gibi unsurlar sektörde önemli yer tutmaktadır. Bu dijital ortamlarda farklı dillerde içerik üretmek ve yabancı dilde müşteri hizmeti sunmak, işletmelerin küresel pazarlara açılmasına olanak sunmaktadır. Diğer yandan bu

hizmetler rakiplerinin arasından bir adım öne geçmelerini sağlamaktadır.

Yabancı dil bilmenin sağladığı avantajlar nedeniyle artık dil öğrenmek turizm ve otelcilik sektöründe bir gereksinim halini almıştır. Yabancı dil öğrenmek kişinin sadece dil becerilerini değil aynı zamanda problem çözme yeteneklerini de geliştirmektedir. Zira turizm ve otelcilik sektöründe hemen hemen her gün karşılaşılan farklı problemler, acil durumlar ve misafir talepleri karşısında hızlı ve etkili çözümler üretmek oldukça önemlidir. Yabancı dil bilgisi, bu süreçlerde daha esnek ve yaratıcı çözümler geliştirmeye destek olmaktadır. Bu nedenle, sektör profesyonellerinin yabancı dil öğrenmeye önem vermesi, hem kişisel gelişimlerine hem de işletmelerinin başarısına büyük katkı sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- Akgül, O., & Aktaş, A. C. (2023). Turist rehberlerinin ve rehber adaylarının yabancı dil sınavı başarıları üzerine bir değerlendirme. *Güncel Turizm Araştırmaları Dergisi*, 7(1), 192-203.
- Balcı, U., & Metin, F. (2019). Turizm lisans öğrencilerine yönelik hazırlanan yabancı dil İngilizce ders kitaplarının hedef kitle açısından uygunluk analizi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (47), 57-76.
- Barbazette, J. (2006). Training needs assessment: Methods, tools, and techniques. San Francisco: Pfeiffer.
- Brinkerhoff, R. O., & Gill, S. J. (1994). The learning alliance. San Francisco: Pfeiffer
- Özer, S., & Yılmaz, E. (2017). Mesleki yabancı dil (ingilizce) dersine yönelik nitel bir araştırma. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, (11), 339-352.
- Paslı, N. Ç., & Paslı, M. M. (2022). Turist rehberliği lisans bölümlerinde verilen yabancı dil derslerinin incelenmesi. *Journal of Eurasia Tourism Research*, 3(1), 21-30.
- Pretceille, M.A. (1999). L'éducation interculturelle. Paris: Presses Universitaires de France.
- Solmaz, S. A., & Ulama, S. (2014). Türkiye’de turizm eğitim-öğretiminde mevcut durum üzerine analitik bir değerlendirme. In *Ist International Congress of Tourism & Management Researches* (pp. 97-115).
- Yazgan, I., & Oktay, K. (2022). Konaklama İşletmelerinde Çalışan İş Görenlerin Yabancı Dil Becerilerinin Geliştirilmesi. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 6(3), 879-897.

Yenipınar, U., & Kardaş, K. (2019). Turizm rehberliği bölümleri müfredat geliştirme önerisi. *Journal of Travel and Tourism Research*, 15(15), 1-26.

FRANSIZCA YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE EDEBİ METİNLER: KÜLTÜREL BİR YAKLAŞIM

Zühre YILMAZ GÜNGÖR¹

1. GİRİŞ

Günümüz yabancı dil öğretiminin temel hedefi öğrencilere iletişim becerisi kazandırmaktır. Bunun yanı sıra, öğrencilere hedef dilin kültürünü, tarihini, gündelik yaşam alışkanlıklarını edindirmek de büyük önem taşımaktadır. Buna bağlı olarak, yabancı dil öğretimi kapsamında yeni yöntemler geliştirmek ve her zaman kullanılanın aksine farklı ders materyalleri oluşturmak ön plana çıkmıştır. Bu çerçevede, ders materyali olarak edebi metinlerin kullanılması yabancı dil sınıflarına bir yenilik katmıştır. Dolayısıyla, yabancı dil sınıflarında kullanılan edebi metinler, öğrencilerin dil yetkinliğini geliştirmenin yanı sıra kültürel ve edebi farkındalık kazanmalarına yardımcı olmalarıyla da etkili bir ders materyali olarak karşımıza çıkmaktadır. Geleneksel dil öğretim yöntemlerinden farklı olarak edebi metinler, dili sadece bir iletişim aracı olarak değil, aynı zamanda tarihsel ve kültürel bir araç olarak ele almaya olanak tanımaktadır.

Yabancı dil öğretiminde edebiyatın ve edebi metinlerin yerine bakılacak olursa, “Antik Çağ’dan 19. yy’a kadar olan dönemde yabancı dil öğretim sürecinde yer alan geleneksel yöntemlerde edebiyat önemli bir yere sahipti, çünkü yabancı dil

¹ Doç. Dr., Anadolu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Yabancı Diller Eğitimi Bölümü, Fransız Dili Eğitimi Anabilim Dalı), zyilmaz@anadolu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-1529-8749.

öğretiminin amacı, metinleri okumak ve tercüme etmektir. Edebiyatın işlevsel bir değeri vardı; edebi metinler, morfoloji, sözdizimi ve kelime bilgisinin incelenmesi için kullanılıyordu” (<https://formacion.intef.es>). Pretceille ve Porcher (1996, aktaran Aydınalp, 2020: 38)’ye göre edebiyat, “kültürlerarası etkileşimin sembolik alanıdır, çeşitliliğin ve ötekiliğin öğrenilmesine yönelik bir disiplin” olarak tanımlanmaktadır.

20. Yüzyılda ortaya çıkan görsel-işitsel yöntemler, Fransızca yabancı dil öğretiminde edebiyatı tamamen dışlamış ve bu dönemde dil öğretimi, dili "gerçek iletişim" aracı olarak öğretmeyi hedefleyen bir yaklaşıma yönelmiştir (Güneş, 2011). “Dil eğitimi sınıflarında edebiyatın kullanılmasını arka plana atan en önemli etmen, okuma becerisinden çok dinleme ve anlama becerilerinin, özellikle II. Dünya Savaşı sonrasında, yabancı dil öğretiminde ön plana çıkmasıdır” (Richards & Rodgers, 2001, aktaran Bulut, 2017: 4). Derslerde taksiye binmek, sinemaya gitmek, apartman görevlisiyle konuşmak gibi günlük yaşam senaryolarına yer verilerek edebi metinler dil öğretimi sürecinden uzaklaştırılmıştır. 1980’li yıllarda, iletişimsel yaklaşıma dayalı yöntemler edebi metinlere yeniden değer kazandırmıştır (Atan, 2022).

Ancak bu dönemde “edebiyat, daha çok kültürel ve kültürlerarası anlayışı destekleyen otantik bir belge olarak ele alınmıştır. Çünkü, dil öğreniminde temel hedef, edebi bilgi edinmek değil, öğrencilerin ekonomik, kültürel, politik ve turistik alanlarda kendilerini daha iyi ifade etmelerini sağlayacak bir araç sunmaktır” (<https://formacion.intef.es>). Günümüzde eylem odaklı yaklaşımın dil öğretiminde yer almasıyla birlikte, edebi metinlerin kullanımı da giderek daha fazla önem kazanmıştır. Bu nedenle, yabancı dil öğretiminde edebi metinlerin öneminden bahsetmeden önce hedef dil kültürü ile yakından ilişkili olan edebiyatın kültürel boyutundan bahsetmek yerinde olacaktır.

2. EDEBİYAT VE KÜLTÜR

“Kültür, en geniş etnografik manada, insanın toplum üyesi sıfatıyla benimsediği bilgi, inanç, sanat, ahlak, yasa, adet ve geri kalan tüm beceri ve alışkanlıkların tamamı (Aytaç, 2005, aktaran Nalcıoğlu, 2016: 707) şeklinde tanımlanabilir.

“Merkezinde ‘insan’ın yer aldığı iki kavram edebiyat ve kültürün aralarındaki bağı yadsımak mümkün değildir. Zira özlerinde aynı özellikleri taşırlar ve birbirlerini tamamlarlar. Dil, edebiyatın temel taşı olduğu gibi kültürün de taşıyıcısıdır. Haliyle hem edebiyat için hem de kültür için çok önemli bir konuma sahiptir” (Nalcıoğlu, 2016: 702). Dolayısıyla, dil ve kültür arasında sıkı bir bağ vardır. Sucu (2013: 2)’ya göre dil, kültürün en önemli ögesidir. Çünkü, bir toplumun kültür varlığının büyük kısmı dil ile taşınmaktadır ve bu da onların nesilden nesle geçmesini ve milletin ortak bir kültür etrafında şekillenmesini sağlar. Edebiyatın kültürel boyutu yabancı dil öğretiminde üzerinde durulması gereken konulardan biridir. Kaplan (2014, aktaran Gökşen, 2021: 14)’a göre edebiyat “kültürün aynadaki aksi” dir.

Edebi eserler vasıtasıyla “öğrenciler dünyayı farklı birinin gözünden görmeyi, farklı değerler ve yaşam şekillerini kabul etmeyi ve farklı bir kültür veya toplumun sosyal, siyasi, tarihi, kültürel ve ideolojik varoluşuna hoşgörü ile yaklaşmayı öğrenip kültürel anlayış ve yaklaşımlarını derinleştirirler. Her edebi eser içinde yarattığı tarihi, kültürel, sosyal, politik ve ideolojik zemine bir ses, bir tepki vermedir” (Tarakçıoğlu, 2016: 177).

Bu ifadeden yola çıkarak, günlük yaşamdaki her durumun, olayın, değer ve yaşanmışlıkların edebiyat içinde yer aldığı ve buna bağlı olarak da metinler aracılığıyla yabancı dil öğrenen bireylere aktarıldığı söylenebilir. Hedef dilin kültürüne yönelik birikimlerin aktarılması aynı zamanda öğrenciye kendi kültürü ile karşılaştırma yapma fırsatı yaratmakta ve kültürlerarası duyarlılık

becerisinin gelişmesine de katkı sağlamaktadır. Bu nedenlerledir ki edebiyata ve edebi metinlere yabancı dil öğretiminde sıklıkla yer verilmeli ve öneminin farkına varılmalıdır.

3. YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE EDEBİ METİNLERİN ÖNEMİ

Yabancı dil öğretiminde edebi metinler, öğrencilerin dil yeterliliklerini geliştirmede önemli bir araç olarak kabul edilmektedir. Alman Edebiyatçı ve dilbilimci Weinrich (1984, aktaran Arkılıç-Songören, 2011: 2)’de edebiyatın yabancı dil dersleri üzerindeki önemini vurgulamıştır. Ona göre dil dersleri "sadece edebiyat sayesinde çekilir hale gelir; daha ilk haftalarda edebiyat dil dersleri içerisinde yer almalıdır". Edebi eserler, dilin yalnızca kelime ve gramer kurallarından ibaret olmadığını, aynı zamanda bir kültürün taşıyıcısı ve insan düşüncesinin bir yansıması olduğunu gösterir.

“İletişim odaklı bir öğretim sürecinin ön planda olduğu günümüzde, metin ile öğrenci arasındaki iletişimin doğal yollarla sağlanabilmesi için, hedef dilin kullanılarak yazıldığı özgün metinlere ihtiyaç duyulmaktadır ve özgün metin olarak karşımıza çıkan edebi metinler gerek dil öğretimi açısından gerek kültür tanıtımı noktasında önem kazanmaktadır” (Bakan, 2012, aktaran Kırbaş, 2022: 235).

Edebiyat ve edebi metinler, yabancı dil öğrencilerinin kültürel farkındalık kazanmalarında, eleştirel düşünebilme ve yaratıcılıklarının geliştirilmesinde de önem teşkil etmektedir. Çünkü, dil, yalnızca kelimelerden oluşmaz. Beacco ve diğ. (2004)’ne göre, yabancı dil öğretiminde kültürel içerikler son derece karmaşıktır ve sadece bilgiyi değil, aynı zamanda değerleri, inançları ve davranışları da kapsamaktadır. Örneğin, Molière’in oyunları, Fransız toplumunun 17. yüzyıldaki sosyal yapısını anlamak için önemli bir kaynak olarak kullanılabilir.

Ayrıca edebi metinler sayesinde öğrenciler ders kitaplarında rastlanmayan, sevgi, savaş, kayıp gibi evrensel konular üzerinde düşünme fırsatı da bulmaktadırlar (Bulut, 2017: 5).

Edebi metinler, dilin sadece kurallar bütünü olarak değil, kültürel ve bağlamsal boyutlarıyla da öğrenilmesini sağlayarak, öğrencilerin dil becerilerini gerçekçi ve anlamlı bağlamlarda geliştirmelerine olanak tanır. Karakterlerin diyalogları, anlatıcının üslubu ve metnin temaları, öğrencilerin dili doğal akışı içinde kavramalarına yardımcı olurken, aynı zamanda eleştirel düşünme ve yaratıcı ifade becerilerini de desteklemektedir.

Aarak (2001, aktaran Ersan, 2018: 289)’a göre edebi metinlerin derslerde kullanılmasına aşağıdaki gerekçeler neden olarak gösterilebilir:

- “Edebiyat ilginç öğrenme ortamları için büyük bir potansiyel oluşturmaktadır. Kısa bir hikâye, roman veya şiir her yerde okunabilir. Buna karşın dilbilgisi kitaplarından öğrendiğimiz diyalogları gerçek hayatta kullanmak çok da kolay değildir.
- Edebi metinlerle çalışmak otantik iletişim olanakları sağlamaktadır. Bir diğer deyişle size gerçek dünyayla örtüşen gerçekçi ortamları hazırlar.
- Edebi metinler kültür ortamlarını yakından tanıttığından dil öğrenenlerin sosyal becerilerini geliştirmelerine, eğitim öğretimlerine de doğrudan katkıda bulunur.

Bir başka araştırmacı Helbig (2001, aktaran Ersan, 2018: 290)’a göre de edebi metinlerin derslerde kullanılmasının önemli katkıları bulunmaktadır. Çünkü, edebi metinler:

- “okuma sevincini artırır,
- iletişim için bir fırsat sunar,

- bilişsel, sosyal ve duygusal yeterlilikleri teşvik etmektedir”.

Kısacası, yabancı dil öğretiminde edebi eserlerden yararlanmak, öğrencilerin dili daha derinlemesine anlamalarını ve kullanmalarını sağlayan güçlü bir yöntemdir. Okuma, yazma, dinleme ve konuşma becerilerini desteklerken aynı zamanda öğrencilerin eleştirel ve yaratıcı düşüncelerini teşvik eder.

4.1. Edebi Metinlerin Yabancı Dil Öğretimine Katkıları

Günümüzde yabancı bir dil öğrenme ihtiyacı giderek artmakta ve bu doğrultuda yabancı dil öğretme yöntemleri de çeşitlilik kazanmaktadır. Bu bağlamda, yabancı dil derslerinde temel kaynak olarak edebi metinlerin kullanılması önem kazanmıştır. Bu nedenle, Medni (2010, aktaran Soyer, 2016: 304)’ye göre, “öğrenilen dilin amaca yönelik hizmet verebilmesi ve kalıcı olabilmesi için izlenen yollar ve kullanılan materyallerin seçimi önemlidir. Edebiyat dillerin vazgeçilmezidir. Bu nedenle yabancı dil öğretiminde edebi materyallerin (hikâye, masal, tiyatro, fabl, şiir, kısa öykü, anı, deneme, mizah, karikatür, fıkra vb.) kullanımı” çok önemlidir.

Özün (1983, aktaran Cıbaroğulları, 2007: 18), yazınsal metinlerin yabancı dil öğretimindeki yararlarını aşağıdaki gibi sıralamaktadır:

- Yazınsal metinler dilde yalnız okuma yeteneğinin değil; işitme, konuşma ve yazma yeteneğinin de gelişmesine yardımcı olurlar,
- Yazınsal metinler yaşam içindeki olaylar ve deneyimlere ilişkin genel bir anlama ve bilgi edinme olanağını verir,
- Yazınsal metinler toplumsal ve kişisel gelişmelerin algılaması ve özümlemesinde yardımcı olur.

Okuyucuların duygusal özelliklerine göre onların eğitim yönünden gelişmelerini sağlar.

- Yazınsal metinler irdeleme ve özümleme yeteneklerini içerir.

Bu katkılardan yola çıkarak, edebi metinlerin yabancı dil öğrencilerinin dilsel becerilerini geliştirmeleri bakımından katkı sağladıkları söylenebilir. Çünkü, metinler dilin kullanım alanıdır ve yabancı dil öğrencileri metinlerde dilin çeşitli kullanım biçimlerini görmektedirler. Edebi metinler, öğrencilerin dil düzeyine göre düzenlenerek çeşitli seviyelerde kullanılabilir (Bullough 1955, aktaran Cıbaroğulları, 2007: 18). Buna göre, edebi metinler öğrencilerin:

- **Sözcük dağarcığını geliştirir:** Edebi metinler, öğrencilere akademik ve günlük dilden farklı kelime ve ifadeleri tanıtmaya fırsatı sunar. Farklı edebi türlerde yer alan kelime hazinesi, öğrencilerin çeşitli bağlamlarda dil kullanımını anlamalarına ve geliştirmelerine yardımcı olur. Dolayısıyla, “kelime öğretiminde çağrışım yönünden zengin ve yoruma açık bir yapıya sahip olan edebi metinlerden yararlanılabilir” (Özbay & Melanlıoğlu, 2008: 38).
- **Dilbilgisel yapıları kavramasını sağlar:** Edebi metinler, dilbilgisel kuralların doğal bağlamlar içerisinde görülmesini sağlayarak, dilbilgisi öğrenmeyi daha somut hale getirir (Bülbül ve Taş, 2013; Gökşen, 2014).
- **Eleştirel düşünme ve yorumlama becerilerini geliştirir:** Eleştirel düşünme “düşünmeyi geliştirici bir bakış açısıyla analiz etme ve değerlendirme” olarak tanımlanır. Eleştirel düşünmede en önemli unsur, öğrencileri düşünmeye yönlendirecek sorular sorulmasıdır (Amanvermez ve Beyreli, 2019: 598). Bu

tanımdan yola çıkarak, edebi metinlerin, öğrencilere karmaşık metinleri analiz etme ve yorumlama yetisi kazandırarak eleştirel düşünme becerilerini geliştirdiği söylenebilir. Çünkü öğrenciler, okudukları metinlerdeki fikirleri kendi bakış açılarıyla yorumlamayı veya farklı bir düşünceyi de değerlendirmeyi öğrenirler. Aynı zamanda, edebi eserlerde yer alan karakterler, olaylar ve temalar üzerine yapılan tartışmalar, öğrencilerin analitik becerilerini ve ifade yeteneklerini artırır.

Godard (2015, aktaran Fişekçioğlu, 2021) da edebi metinlerin öğrenenin kültürel birikimine katkı sağladığını aktarmaktadır, ona göre “edebiyat metinleri hem bilişsel bileşenlere duygusal ve yaratıcı bir boyut ekler hem de öğrencide farklı insani deneyimlere açılım sağlar. Bu da öğrencinin kişisel ve kültürel formasyonuna katkı sağlar”.

Tüm bu noktalar dikkate alındığında edebi metinlerin öğrencilerin yabancı dil öğrenme sürecinde önemli katkıları olduğu yadsınamaz. Ancak, sınıf ortamına getirilecek metinlerin seçilmesinde dikkat edilecek kriterler de ayrı bir önem taşımaktadır.

4.2. Yabancı Dil Derslerinde Edebi Metin Seçiminde Dikkat Edilmesi Gereken Kriterler

Yabancı dil öğretimine önemli katkıları olan edebi metinlerin sınıf ortamında kullanılması durumunda dikkat edilmesi gereken birtakım hususlar bulunmaktadır. Bunlar, Waldmann, 1998, Koppensteiner, 2001 gibi araştırmacılar tarafından aşağıdaki gibi sıralanmıştır (Arkılıç-Songören, 2011: 3):

- “Çalışmalar öğrenci merkezli olmalı, öğretmen olabildiğince arka planda kalmalıdır.

- Edebi metinlerle çalışırken öğrenciler mutlaka etkin olarak rol almalı, kendi deneyim ve yaşantılarını ortaya koyabilmelidirler.
- Bireysel çalışma yerine partner ya da grup çalışması öğrenciler arasındaki ortak çalışma fikrini geliştirir ve çalışmayı daha eğlenceli hale getirir. Öğrenciler bu çalışmalarla kendi yetenek ve düşüncelerini ortaya koyacakları için edebiyatla uğraşma ve yeni şeyler öğrenme zevkli hale gelir.
- Konu seçimi son derece önemlidir. Seçilen metin öğrencilerin yaş grubuna uygun olmalı, ilgi duyulan ve sevilen konular seçilmelidir”.
- Metnin öğrencilerin yabancı dil seviyesine uygun olması gerekir. Dil seviyesine uygun olup olmadığını belirlemek için CECRL (Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı) ölçütleri dikkate alınabilir. Örneğin;
 - **Başlangıç Seviyesi:** Basit cümle yapıları, temel kelime dağarcığı ve açık bir anlatıma sahip metinler tercih edilmelidir. Romanların basitleştirilmiş biçimi olan versiyonları kullanılabilir.
 - **Orta Seviye:** Daha uzun ve çeşitli dilbilgisel yapılara sahip metinler seçilebilir.
 - **İleri Seviye:** Metaforlar, ironiler ve kültürel göndermeler içeren daha karmaşık metinler kullanılabilir.
- Edebi metinlerin, öğrencilerin kültürel bağlamlarını göz önünde bulundurarak seçilmesi önemlidir. Örneğin, sevgi, dostluk, özgürlük gibi evrensel değerleri işleyen metinler öğrencilerin ilgisini çekebilir. Veya öğrencilerin dilini öğrendiği toplumun kültürel değerlerini anlamalarına yardımcı olan metinler seçilebilir. Ya da öğrencinin kendi

kültürel geçmişiyle bağlantı kurmasına olanak tanıyacak metinler kullanılabilir.

- Yabancı dil öğretimine çok fazla katkı sağlasa da öğrencinin ilgisini çekmeyen edebi metinler öğrenme sürecini olumsuz etkileyebilir. Dolayısıyla, sınıfa getirilen edebi metinlerin öğrencilerin dil öğrenmeye yönelik motivasyonunu artıracak özellikte olması gerekmektedir. Örneğin, başlangıç seviyesindeki öğrenciler için metinlerin bolca görsel içermesi motivasyon oluşturma bakımından bir avantaj sağlayabilir.

5. SONUÇ

Edebi metinler bir dile ait estetik unsurlar içeren önemli özgün materyallerdendir. Bir dile ait çok çeşitli kullanım özelliklerini barındırdıkları için gerek ana dil gerekse yabancı dil öğretiminde kullanılmaları oldukça önemli görünmektedir.

Edebi metinlerin yabancı dil öğretiminde kullanılması, dil yetkinliği (okuma, yazma, dinleme ve konuşma) kazandırmanın ötesinde, öğrencilere kültürel ve eleştirel bakış açısı kazandırma açısından da çok değerlidir. Ayrıca, hedef dile ait günlük kullanım biçimleri içerdiklerinden öğrencileri yabancı dil derslerine karşı motive etme özelliği de barındırmaktadırlar.

Dil öğretim sürecinde sınıfa getirilen edebi metinlerin, öğrencilerin dil seviyesi, ilgi alanı, metnin konusunun sınıfta çalışmaya uygunluğu gibi belli ölçütler doğrultusunda seçilmesi gerekmektedir.

Sonuç olarak, dil öğretimine katkısı birçok çalışma ile vurgulanan edebi metinlere yabancı dil ders programlarında ve daha fazla yer verilmesi ve interaktif öğrenme teknikleriyle

desteklenmesi öğrencileri derslere karşı motive etme açısından daha etkili olacaktır.

KAYNAKÇA

- Amanvermez İncirkuş, F. ve Beyreli, L. (2019). Öyküleyici metinler aracılığıyla eleştirel düşünme becerilerini değerlendirmeye yönelik bir rubrik. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 7(3), 597-629.
- Atan, N. (2022). L'Usage du texte littéraire comme support authentique dans l'enseignement du FLE: Exemple d'Archipel 1. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 35(2). 446-465.
- Aydınalp, E. B. (2020). Le texte littéraire et l'interculturel en classe de FLE- L'exploitation de celui qui n'avais jamais vu la mer de Le Clézio. *HUMANITAS- Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 8 (15), 37-51.
- Beacco, J.-C., T. Boella, S. Doeve, F. Coullier et J., Mc Carthy (2004). Choix européens et choix nationaux en matière de contenus culturels. In *Les contenus culturels dans l'enseignement scolaire des langues vivantes*. Collection Les Actes de la DESCO, http://eduscol.education.fr/D0126/contenus_culturels_table3.htm, Erişim tarihi: 13.12.2024
- Bulut, T. (2017). Yabancı dilin öğretilmesinde edebiyatın önemi. *Aydın Türklük Bilgisi Dergisi*, 3 (1), 1-9.
- Bülbül, M., Taş, F. Ş. (2013). Edebi Metinlerin Yabancı Dil Derslerinde Kullanılması. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, (25).
- Cibaroğulları, F. (2007). Edebi Metinlerin Yabancı Dil Fransızcanın Öğretiminde Kullanımı. *Yüksek Lisans Tezi*. Adana: Çukurova Üniversitesi.
- Découvrir La Littérature Française*. (2024). https://formacion.intef.es/tutorizados_2013_2019/pluginf

ile.php/154921/mod_imsdp/content/1/index.html, Erişim tarihi: 08.02.2025

- Ersan, Y. (2018). Yabancı Dil Öğretiminde Kısa Metinlerin Kullanımı ve Önemi. *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8 (2), 288-296.
- Fişekçioğlu, A. (2021). 5. Bölüm: Türkçe'nin yabancı dil olarak öğretimi. Köksal, D., URUK, E. Ulum, Ö.G. (Ed.), *Dil politikası-kültür-yöntem-teknoloji*, içinde, (ss.113-130), Ankara: Nobel Yayınevi.
- Güneş, F. (2011). Dil öğretim yaklaşımları ve Türkçe öğretimindeki uygulamalar. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 8(15), 123-148.
- Kırbaş, G. (2022). Yabancı dil olarak türkçe öğretiminde edebî metin kullanımı: Nasreddin Hoca fıkraları. *Aydın TÖMER Dil Dergisi*, 7(2), 233-263.
- Nalcıoğlu, A.U. (2016). Edebiyat ve Kültür Üzerine. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20 (2): 701-710.
- Özbay, M., Melanlıoğlu, D. (2008). Türkçe eğitiminde kelime haznesinin önemi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5 (1), 30-45.
- Soyer, S. (2016). Yabancı Dil Öğretiminde Edebiyatın Yeri ve Dil Becerilerinin Gelişimine Katkısı. *Ekev Akademi Dergisi*, 20 (67), 303-314.
- Sucu, A. (2013). *Kültür Aktarımında Edebiyat Öğretiminin Önemi*.
<https://web.hitit.edu.tr/dosyalar/yayinlar/ahmetozhansucu@hititedutr290820136P3A5K6M.pdf>, Erişim Tarihi: 06.03.2025.

Tarakçıoğlu, Ö. (2016). 16. Bölüm: Edebiyat ve Dil Öğretimi.
Yücel, E., Yılmaz, H., Öztürk, M. S. (Ed.), *Yabancı Dil
Öğretimine Genel Bir Bakış* içinde, (s.174-184). Konya:
Çizgi Kitabevi.

FRANSIZ DİLİ EĞİTİMİ KONULARI

yaz
yayınları

YAZ Yayınları

M.İhtisas OSB Mah. 4A Cad. No:3/3

İscehisar / AFYONKARAHİSAR

Tel : (0 531) 880 92 99

yazyayinlari@gmail.com • www.yazyayinlari.com